

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	36161
Nom	Competitivitat, innovació i polítiques de R+D
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1316 - Grau en Economia	Facultat d'Economia	4	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1316 - Grau en Economia	21 - Menció en Economia Industrial i de l'Empresa	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
MARUGAN GACIMARTIN, JOSE MARIA	110 - Economia Aplicada

RESUM

L'assignatura *Competitivitat, innovació i polítiques de R+D* té per objecte analitzar els conceptes, variables i relacions que expliquen la competitivitat d'empreses, regions i països, i, per tant, el desenvolupament sostenible d'estos, i en les que la R+D'i, (o, en un el seu sentit més genèric, la Innovació), té un paper estratègic. Particularment, en el cas els països industrialitzats, on el component salarial en els costos de les empreses aconseguix cotes relativament elevades respecte dels països emergents.

CONEIXEMENTS PREVIS**Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació**

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No s'han especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Coneixements bàsics de Política Econòmica

COMPETÈNCIES

1316 - Grau en Economia

- Capacitat de pensament crític.
- Capacitat per a la cerca i l'anàlisi d'informació.
- Capacitat per a la presa de decisions aplicant els coneixements a la pràctica.
- Capacitat de treball en equip (incloent treball interdisciplinari).
- Capacitat d'aprenentatge autònom.
- Capacitat per manejar les tecnologies de la informació.
- Aplicar els principis de l'anàlisi econòmica (decisió racional) al diagnòstic i a la resolució de problemes.
- Comprendre i aplicar el mètode científic, consistent a formular hipòtesis, deduir resultats comprovables i confrontar-los amb l'evidència empírica i experimental.
- Comprendre les claus del funcionament de l'economia de mercat, la distinció entre raonaments normatius i positius i la diferència entre els conceptes d'equitat i eficiència.
- Comprendre els efectes sobre l'eficiència i l'equitat de les diferents estructures de mercat i la influència de les polítiques de regulació.
- Conèixer i comprendre les principals fallades de mercat: béns públics i externalitats, així com les seues solucions, tant privades com públiques, i la seua influència sobre el medi i els recursos naturals.
- Comprendre els efectes en el funcionament i els resultats dels mercats i les empreses de l'existència d'informació privada sobre la qualitat i la productivitat, així com les seues possibles solucions tant privades com públiques.
- Comprendre el funcionament de l'economia a nivell agregat i l'efecte que hi tenen les distintes polítiques econòmiques.

- Conèixer i comprendre els determinants del creixement sostenible a llarg termini d'una economia.
- Conèixer i comprendre la naturalesa del comerç internacional i del marc financer en què es desenvolupa.
- Coneixement dels entorns econòmics espanyol, europeu i internacional, els sectors productius i el funcionament de les institucions.
- Conèixer i comprendre les distintes polítiques econòmiques instrumentals, sectorials i estructurals, així com el seu procés d'elaboració.
- Comprendre els mecanismes que expliquen la distribució de l'activitat econòmica en l'espai i els processos de desenvolupament regionals i urbans.
- Conèixer i comprendre el funcionament dels mercats de treball i els determinants del desocupació i els salaris.
- Coneixement i comprensió de l'empresa i la seua organització funcional; els seus objectius i tècniques. Comprendre els processos de creació i desenvolupament de l'empresa i d'innovació.
- Conèixer l'anàlisi i el disseny de les decisions estratègiques de l'empresa i les seues conseqüències.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Posseïx els coneixements microeconòmics suficients per a analitzar i interpretar la realitat des d'una perspectiva econòmica.

Comprén el paper dels preus en l'economia i la determinació d'estos en els distints tipus de mercats.

És capaç d'entendre el conjunt d'interaccions que tenen lloc entre els distints mercats d'un sistema econòmic.

Utilitza raonaments analítics per a plantejar problemes econòmics i resoldre'ls.

Entén el paper dels incentius i de les decisions estratègiques en el comportament d'empreses i consumidors i la seua importància en el disseny de les polítiques econòmiques i les institucions.

Capacitat d'arreglar bibliografia, estructurar-la i interpretar-la a partir de coneixements teòrics. Argumenta de forma rigorosa les opinions econòmiques i les propostes de polítiques econòmiques, tant de forma escrita com oral.

És capaç d'inscriure els problemes econòmics reals dels mercats i les organitzacions en el àmbit conceptual i abstracte dels models microeconòmics.

Avalua críticament la magnitud i importància dels distints problemes econòmics i avalua els avantatges i inconvenients derivats de les possibles polítiques dissenyades per a solucionar-los, i el seu impacte sobre la societat.

Comprén i analitza temes d'actualitat i rellevància, de forma individual i formant part d'un grup.

Avaluar de forma crítica la situació estratègica d'una empresa en el seu entorn i dels seus competidors. Mesurar la capacitat estratègica d'una organització.

Utilitzar les ferramentes analítiques apropiades que permeten identificar i diagnosticar problemes estratègics.

Concebre, dissenyar i avaluar decisions estratègiques apropiades i creatives que proporcionen solucions per als problemes de l'empresa aplicant les tècniques i ferramentes més adequades.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Competitivitat: Concepte i àmbit d'aplicació

1. Competitivitat i productivitat. El curt i el llarg termini, estàtica i dinàmica, aspectes quantitatius i qualitatius
2. El mercat de treball i la productivitat
3. La competitivitat de les empreses i la competitivitat dels països, i / o regions:
 - 3.1. L'Enfocament Conjuntural
 - 3.2. La Competitivitat de les empreses
 - 3.3. La competitivitat estructural: mesurament i indicadors

2. La competitivitat de les empreses

1. Enfocaments i Estratègies competitives empresarials
2. La competitivitat a través de la Història: paradigmes dominants
3. La gestió de la cadena de valor del producte i de l'empresa

3. Clúster, territori i competitivitat

1. Els orígens de l'activitat econòmica en un territori: com va començar tot
2. El paper del territori en la competitivitat de les empreses
3. La formació de clúster i les economies externes
4. La Política de competitivitat al territori: objectius i instruments

4. Competitivitat i innovació

1. El paper de la innovació en la competitivitat de les empreses
2. Definició i classes d'innovació
3. Visió lineal i interactiva de la innovació
4. La innovació en la cadena de valor de l'empresa

5. Els Sistemes d'Innovació

1. Definició
2. Components d'un SI i mecanismes d'interfície
3. Condicions d'eficiència d'un SI

6. La R + D i el Sistema d'Innovació.

1. Importància de l'subsistema Ciència i Tecnologia
2. El desenvolupament econòmic i la R + D. comparacions internacionals
3. Objectius de la política d'R + D + I
4. Instruments: Inversió pública i polítiques d'estímul a la R + D + I
5. Anàlisi d'eficiència i indicadors de resultats de la inversió en R + D

7. Competitivitat, models productius i innovació

1. Què és un model productiu
2. Fortalesa competitiva dels diversos "models productius"
3. El paper de la innovació en la reforma de el model productiu
4. Polítiques orientades a la reforma d'un model productiu: Objectius i instruments

8. Competitivitat i sostenibilitat

1. La competitivitat empresarial en el marc de el desenvolupament sostenible
2. Les noves estratègies empresarials
3. El sector públic i l'estratègia de sostenibilitat

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Pràctiques en aula	30,00	100
Elaboració de treballs en grup	5,00	0
Elaboració de treballs individuals	5,00	0
Estudi i treball autònom	65,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	5,00	0
Preparació de classes de teoria	5,00	0
Resolució de casos pràctics	5,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Es combinaran classes teòriques (exposició a càrrec del professor amb la participació activa dels estudiants) i classes pràctiques (a partir del treball realitzat prèviament o en l'aula, pels estudiants).

AVALUACIÓ

La qualificació de l'examen final d'avaluació (compost d'una sèrie de preguntes de resposta alternativa) suposarà el 70% de la nota final de l'assignatura. La nota de pràctiques suposarà el 30% de la nota final de l'assignatura, però només serà computada en el cas que en l'examen final d'avaluació l'alumne aconseguisca l'aprobat. Cas contrari, la qualificació suspesa de l'examen final d'avaluació puntuarà el 100% de la nota final de l'assignatura, la qual cosa no impedirà que la nota de pràctiques obtinguda, es guardi per a la segona convocatòria (Juliol) per a ponderar-se en aquesta, si s'aconsegueix aprovar l'examen final extraordinari d'avaluació.

La nota de pràctiques s'obtindrà mitjançant avaluació contínua, que ponderarà, entre altres, els següents extrems: actitud en les classes de pràctiques, realització i exposició de treballs de manera individual o en grups, proves voluntàries de coneixement singular, etc. Aquestes activitats d'avaluació contínua no seran recuperables

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Tema 1. Competitividad: Concepto y ámbito de aplicación:
 - World Economic Forum 2019 :
(http://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf)
 - Banco Mundial (2020) Informe Doing Business 2020:
<https://espanol.doingbusiness.org/es/data/exploreconomies/spain>
 - (<https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/32436/9781464814402.pdf>)
- Tema 2. La competitividad de las empresas:
 - García Reche, A, Mas Verdú, F.: La Política Industrial. En García Reche, A, y Sanchez Andrés, A. (Coord.) (2015): Políticas económicas estructurales y de competitividad. Tirant lo Blanch
 - Porter, M. (2009): Estrategia competitiva: técnicas para el análisis de la empresa y sus competidores. Pirámide
 - Porter, M. (2009): Ser competitivo. Ed. Deusto
- Tema 3. Clúster, territorio y competitividad:
 - Porter, M. (2009): Ser competitivo. Deusto ediciones
 - Porter, M. (2010): Ventaja competitiva: creación y sostenimiento de un desarrollo superior. Pirámide
 - Krugman, P (1992): Geografía y comercio. Antoni Bosch
 - Cioloma Guerrero, D. (2010): La dinamización de clústeres como política industrial territorial
<https://es.slideshare.net/dcolomaguerrero/la-dinamizacion-de-clusters-como-politica-industrial-territorial>

- Tema 4. Competitividad e innovación:
 - García Reche, A, Más Verdú, F: La Política Industrial. En García Reche, A, y Sanchez Andrés, A. (coord.) (2015): Políticas económicas estructurales y de competitividad. Tirant lo Blanch
 - OCDE (2006): Manual de Oslo. Guía para la recogida e interpretación de datos sobre innovación
 - OECD: Nacional Innovación Sistem (<http://www.oecd.org/science/inno/2101733.pdf>)
 - Torrejón Velardiez, M. (2015): Política de Investigación y Desarrollo (I+D). Garcia Reche, A, y Sanchez Andrés, A (Coord.): Políticas económicas estructurales y de competitividad
- Tema 5. Los Sistemas de Innovación:
 - OECD: National Innovation Sistem (<http://www.oecd.org/science/inno/2101733.pdf>) Navarro, M. (2015): Sistemas nacionales de innovación: una revisión de la literatura. Documento de trabajo (<http://eprints.ucm.es/6759/1/26-06-2015.pdf>)
 - Hervás, JL. et alia: Sistemas nacionales de innovación: determinantes y acciones de política industrial. E para la OCDE. Revista de economía Industrial, (http://www.minetur.gob.es/Publicaciones/Publicacionesperiodicas/EconomiaIndustrial/RevistaEconomiaIndustrial/s%20Hervas.pdf)
 - Fernández de Lucio, I., Rojo de la Biseca, J., Castro-Martínez, E. (2003): Enfoques de políticas regionales de la Unión Europea. Delegación Española de la Academia Europea de Ciencias y Letras (https://es.scribd.com/document/104559784/Enfoques-de-Politicas-Regionales-de-Innovacion-de-Ue)
- Tema 6. La I+D y el Sistema de Innovación:
 - La I+D y el Sistema de Innovación: - Fundación COTEC. (Junio 2020): Informe COTEC http://informecotec.es/Tecnología_e_innovación_en_España (<https://online.flippingbook.com/view/1027758/8/>)
 - Indicadores del Sistema Español de Ciencia, Tecnología e Innovación 2019
 - https://www.fecyt.es/es/system/files/publications/attachments/2019/12/indicadores_2019_web.pdf
 - Torrerrejón Velardiez, M. (2010): Política de Investigación y Desarrollo (I+D). En Garcia Reche, A, y Sanchez Andrés, A: Política económica estructural y de competitividad
- Tema 7. Competitividad, modelos productivos e innovación:
 - García Reche, A. (2010): El papel de la I+D en la mejora de nuevo modelo productivo español. En Jose Ma Zufiaur (coord.): Hacia un cambio de modelo productivo. Fundación Largo Caballero. Ministerio de Trabajo e Inmigración
 - García Reche, A. (2013): El cambio de modelo productivo: ¿realidad o ficción? En Revista Pasajes, primavera 2013. PUV
 - <http://roderic.uv.es/bitstream/handle/10550/45545/62-69.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
 - https://www.jstor.org/stable/pasajes.41.62?seq=1#page_scan_tab_contents
- García Perdiguero, T., y García Reche, A. (2013 y 2011): Cultura, políticas y prácticas de RSE en las empresas de I+D+i en España (http://www.observatoriorse.org.es/Publicaciones/Estudio%202014%20Cultura,%20Pol%C3%ADticas%20y%20Pr%C3%A1cticas%20de%20Responsabilidad%20Social%20de%20las%20empresas%20de%20I+D+i%20IBEX%2035.pdf)
- García Perdiguero, T., y García Reche, A. (1995): Crecimiento, competitividad y responsabilidad: la encrucijada europea. La responsabilidad social de las empresas y los nuevos desafíos de la gestión empresarial PUV (<http://portal.ugt.org/claridad/numero10/tomas.pdf>)
- Antonio Ferrer S. <http://www.observatoriorse.org.es/Publicaciones/La%20Responsabilidad%20Social%20de%20las%20empresas%20de%20I+D+i%20IBEX%2035.pdf>

Empresas%20y%20la%20necesidad%20del%20Di%C3%A1logo%20Social.pdf

- Porter, M. y Kramer, Mark, R. (2006): Estrategia y sociedad. Harvard Business Review. América Latina (<http://www.cepb.org.bo/urse/wpcontent/uploads/2014/12/E33.pdf>)
- Porter y Kramer (2011): Creating Shared Value. How to reinvent capitalism- and unleash a wave of innovation and growth publicado por Harvard Business Review

